

Jaume Sisa, un galàctic amb vida de còmic

Entrevistem el guionista de 'Sisa. Els anys galàctics', un còmic que repassa la història del cantautor Jaume Sisa

Jaume Sisa | Juan Miguel Morales

L'editorial Norma acaba de publicar *Sisa. Els anys galàctics*. Amb traç de Manu Ripoll i guió de JM Polls, es tracta d'una genial immersió en la història d'una figura fonamental en la nostra història musical. Altament recomanable aquesta és una novel·la gràfica narrada a través de les veus dels diferents heterònims que el cantautor del barri del Poble Sec de Barcelona ha anat donant vida al llarg de la seva trajectòria.

Com va sorgir la idea de fer un còmic sobre la trajectòria de Jaume Sisa?

JM POLLS: El còmic no vol ser el testimoni d'una carrera sencera sinó d'uns anys concrets de la carrera del **Sisa**.

Del seus anys galàctics, com fa el subtítol.

J.M.P: Al principi, quan vaig involucrar-me en el projecte, ho vaig fer amb ganes de combinar la biografia real i la ficció i jugar amb els heterònims: Ricardo Solfa, El Viajante, Ventura Mestres, Armando Llamado... els personatges que ell mateix ha inventat. A partir d'aquí, sí que delimito uns anys, tot i que no tenia molt clar on i quan acabar la història.

Com ho vas decidir?

J.M.P: Vaig adonar-me que la vida dels heterònims acaba quan **Sisa** torna de Madrid. Tots expliquen la vida de tots, però especialment la d'un d'ells: **Jaume Sisa**. Vaig decidir concloure la

història allà, quan s'instal·la de nou a Barcelona. D'aquí, exactament, el subtítol del còmic: *Els anys galàctics*.

En aquest sentit, el còmic recorda a la pel·lícula *I'm Not There*, el biopic sobre Bob Dylan en el qual són molts els personatges que interpreten el geni de Duluth a través dels anys.

J.M.P: Conec la pel·lícula però no l'he vista, així que no puc dir que hagi estat una influència, si més no de forma conscient. Sí que és cert que **Jaume Sisa** sent una veritable veneració per **Bob Dylan**. No crec que **Sisa** hagi pautat la seva trajectòria a partir de la de **Dylan**, però sí que es poden establir certs paral·lelismes entre tots dos, especialment en això de reinventar-se constantment al llarg de la seva trajectòria.

Sisa. Els anys galàctics Foto: J.M. Polls i Manu Ripoll

Quina va ser la reacció de Jaume Sisa en saber que volíeu fer un projecte sobre ell?

J.M.P: Vam tenir una primera reunió a l'oficina de Norma Comics, l'editorial, en què li vaig explicar el projecte. Li va agradar. Era una idea embrionària, però el fet d'usar els heterònims, a més a més en constant discussió sobre el seu origen, el va convèncer.

Una perspectiva atractiva perquè defuig el relat a l'ús seguint un fil cronològic.

J.M.P: No buscava una cronologia històrica, que també, sinó que els heterònims apareguessin com intrusos explicant la vida del **Sisa** a través del que ells mateixos han vist i viscut. Vaig creure que això es traduiria en una lectura molt més divertida, àgil i dinàmica i fins i tot amb un punt de suspens. No volia fer una biografia a l'ús d'un personatge sobre el qual ja s'ha escrit molt.

De tots ells, quin és el teu heterònim favorit?

J.M.P: Primer diré que una de les coses que més gràcia em va fer de treballar en el còmic és que em vaig adonar que he estat el primer a fer parlar alguns dels heterònims. Fins ara Armando Llamado i Ventura Mestres no havien parlat mai. No hi havia cap escrit de **Sisa** fent parlar els heterònims. Ha estat una gran responsabilitat. Però responent la pregunta, de tots ells sento una especial debilitat per Armando Llamado. És un tipus que, més enllà de la seva melangia interior, es rebel·la. És el que més discuteix, el més punyent i el que sempre està lluitant per ser algú. Ventura Mestres és un personatge que ho té tot i que, per tant, està més a gust amb la seva existència.

Ja has dit que no has vist *I'm Not There*, però hi va haver cap còmic, cap llibre, cap pel·lícula, que prenguessis com a referent i influència?

J.M.P: En alguns moments, per l'estructura està fet el còmic, per tota la rellevància dels heterònims, li trobo certa semblança amb el *Conte de Nadal* de Charles Dickens. Però ha estat una influència inconscient.

Imagino que series fan de Jaume Sisa.

J.M.P: Vaig descobrir **Jaume Sisa** al Canet Rock de 1975. Era un 'crio'. Tenia 15 anys acabats de fer i tot just començava a conèixer tota la 'moguda' que hi havia al voltant de la sala Zeleste. Vaig anar amb moltes ganes de veure'l, però, tot i que estava anunciat, no va actuar.

El govern civil en va prohibir el concert.

J.M.P: Exacte! A partir d'aquell fet, vaig començar a interessar-me pel seu treball, tot i que he d'admetre que no era un superfan. A mi m'interessava més la música progressiva (tot i que en alguns paratges ell ja tenia un toc màgic). Soc més fan ara, que n'he revisat la discografia completa per fer el còmic, que aleshores.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=rPzZcFFyJLQ>

En aquesta redescoberta, quin és el disc que més t'ha captivat?

J.M.P: El projecte **Música Dispersa** em sembla una meravella. La llàstima va ser que fos una aventura tan efímera. Recordo perfectament el dia que el meu germà gran va arribar a casa amb el seu únic disc, l'homònim *Música Dispersa* (Diàbolo, 1970). El va comprar a un botiga d'electrodomèstics del barri on també venien discos. Ja com a **Jaume Sisa**, *Orgia* (Al 4 Vents, 1971) em sembla un disc collonut, i *Qualsevol nit pot sortir el sol* (Zeleste/ Edigsa, 1975) també em sembla un treball molt bo. I no voldria obviar *La Catedral* (Zeleste/ Edigsa, 1977), potser un àlbum que no és tan popular però que em sembla espectacular.

I sobre el Sisa persona, has descobert res que desconeguessis i t'hagi sorprès?

J.M.P: La seva col·lecció de medalles! En té caixes senceres. No sé amb què relacionar-ho de la seva vida, però en té una col·lecció impressionant. També m'ha sorprès la quantitat de músics destacats amb què ha treballat i col·laborat, un detall de la seva trajectòria que no tenia present.

Snoopy, Carpanta, l'ànec Donald, Superman, Astèrix i Mortadelo i Filemón...

Sí, "Qualsevol nit pot sortir el sol" és la cançó definitiva sobre còmics.

Aquells, mitjan dècada dels setanta, també van ser els anys de l'esclat del còmic a casa nostra.

Totalment. Aquells anys comença a treure el cap a casa nostra la cultura *underground* gràcies a revistes com *Vibora* i *Star*, que proposen un llenguatge totalment contracultural.

Coneixem prou els nostres referents culturals?

No, i això m'emprenya. Tothom coneix la cançó "Qualsevol nit pot sortir el sol", però no tothom sap que és de **Jaume Sisa**. En un altre país, en **Sisa** seria una icona popular que tothom coneixeria i respectaria.

Tornaràs a incidir en el món de la música en pròxims còmics?

Sense la música, no entenc la meva existència. La música marca el meu ritme vital cada dia. Sense música, la meva vida no té sentit. I sí, probablement tornaré al món de la música en pròxims còmics. De fet, estic rumiant la idea d'explicar la història de Zeleste en un còmic. M'agradaria molt fer-ho.